

POVĚST

Kdo ví, jak to s brněnským drakem vlastně bylo. Jedni říkají, že ho do Brna přivezli křižáci, druzí, že ho městským radním daroval turecký sultán, a třetí se zase dušují, že draka na jižní Moravu darovali lidé z Trutnova. Čtvrtá verze vypráví, že ho ve městě zapomněli cizí kupci a drak nakonec pošel steskem (jak někdo mohl někde zapomenout draka?), pátá hovoří o tom, že utekl projíždějícím komediantům, a podle šesté prý drak připlaval po řece Svratce. Poslední varianta má dokonce pokračování. Obluda se v Brně usadila a svými rejdy trápila okolí tak dlouho, až Brněnským došla trpělivost a draka zabili. Ať už to bylo tak či onak, drak vstoupil do dějin, a zatímco na křižáky, sultána, kupce a komedianty se postupně zapomnělo, z lidožravé nestvůry se stal brněnský domácí mazlíček. Drak se zkrátka stal symbolem města a po rušném a nelehkém putování mu stinné místo pod klenutým stropem Staré radnice docela vyhovuje.

A jak to tedy s drakem bylo doopravdy? Ačkoli nejpravděpodobněji zní verze, že draka do města přivezli v roce 1608 při návštěvě arciknížete a pozdějšího císaře Matyáše, ve skutečnosti drak už musel být v Brně o dost dřív. První zmínky o brněnském drakovi se objevují už v 11. století, podle městských účtů

v roce 1568 jistému malíři vyplatili čtyři zlaté za jeho namalování. Víme také, že v letech 1578, 1579 a 1585 museli draka opravovat, odčervovat, vysoušet a vykuřovat. Drak, kterého dnes můžete vidět na Staré radnici, je ve skutečnosti samice krokodýla nilského, pochází asi

z 16. století a zřejmě se jedná o nejstarší vycpaný exponát ve střední Evropě. Bez pravidelné péče se drak neobejde ani dnes: po stovkách let se mu pravidelně musí čistit kůže, drápy a zuby.

A proč visí na stěně průchodu vedle draka velké kolo? Není to proto, že by drak rád jezdil na kole (jde totiž o dřevěné kolo od vozu), má pouze připomínat jen další známou brněnskou pověst.

POVĚST

Zatímco původ brněnského draka vlastně neznáme, o kole, které visí vedle draka, se ví téměř vše. V květnu roku 1638 se prý kolářský mistr Jiří Birk z Lednice vsadil se svými sousedy o dvanáct tolarů, že porazí strom, vyrobí z něj kolo a dopraví jej do Brna – a to všechno že stihne za jediný den, tedy od východu slunce do zavření městských bran. Všichni se mu samozřejmě smáli, ale Birk nakonec svou sázku vyhrál. Večer předal hotové kolo udivenému brněnskému purkmistrovi a ten je nechal zavěsit v radničním průjezdu. Přes veškerou slávu to s mistrem kolářským prý dopadlo špatně; pýcha mu stoupla do hlavy a začal pít, až propil všechno včetně kolárny. Birkovo kolo visí na Staré radnici dodnes a my si pouze můžeme lámat hlavu, proč k tak podivné sázce vůbec došlo.

Když vyjdeme z průchodu Staré radnice a dáme se doprava Radniční ulicí, stačí ujít pár desítek kroků a ocitneme se na Zelném trhu, na jednom z hlavních brněnských náměstí s atmosférou starého tržiště. Neprodává se tu jen zelí, ale také jiná zelenina, ovoce a květiny, a to už od 13. století!

Dnešní jméno si Zelný trh aneb Zelnák s drobnými přestávkami uchoval od

15. století. Bývaly tu masné krámy a stánky s chlebem, trhy drůbeží, hrnčířské i vetešnické, nabídka zahrnovala železo i seno. Dnes už bychom sice na Zelnáku s takovým zbožím štěstí neudělali, zato košíky, keramika, perník, med, koření, květiny a zelenina jdou na odbyt stejně jako před stovkami let.

Víš, co se prodávalo ve vetešnictví?

Vetešníci prodávali všechno, co se prodat dalo – staré, použité, někdy trochu poškozené a jindy dokonce starožitné věci. Dnes se takové krámky nazývají bazar, zastavárna, second hand (což ostatně znamená zboží z druhé ruky = použité) nebo antikvariát.